

DEELgenoot

Periodiek van de Historische Kring Blaricum

NUMMER 67

NAJAAR 2011

Agenda 2011/2012

12 november-half april

Tentoonstelling van onze meest recente aanwinsten.

23 april

Jaarvergadering aanvang 20.00 uur. Brinklaan 4A.

“Achter de Deel”

29 april - 1 september

Tentoonstelling foto's van Sjaak Kok.

13 mei

Concert door het Enschede's Byzantijns Kozakkenkoor t.g.v. het 30-jarig bestaan van de Historische Kring in de Vituskerk aanvang 14.30 uur.

In de pauze vindt de presentatie plaats van het boek *'Heb je nog nieuws...?!'* van Frans Ruijter.

19 augustus

Presentatie van de Historische Kring op het Oranjeweitje.

De tentoonstellingen worden gehouden bij de Historische Kring, Brinklaan 4A. Ze zijn te bezichtigen donderdags van 20.00 - 22.00 uur en zaterdag van 14.00 - 16.00 uur. De toegang is gratis.

Inhoudsopgave

Van Bestuurszijde	1228
Achterom 3, de zoete inval	1231
Actie – Reactie - Errata	1240
Boek Frans Ruijter “ <i>Heb je nog nieuws...?!</i> ”	1243
Aanwinsten	1244
Veldwachter Willem Broer.....	1246
Tijding	1251
Negen generaties Van der Heiden	1252
Terugblik in de tijd: Touwtrekken	1254
Van Furstner naar De Virieu Furstner	1264
Singellezing 2011 (deel 2)	1266

Foto voorpagina: Romeins beeld voorstellende de “Aartsvaders”

Bestuur

Voorzitter:	J.A.M. Vos	Driftlaan 35
Vice-voorzitter	A.J.G. Lindeman	Rigterskamp 10
Secretaris:	V.E.H.M. ten Broeke-Abels	Driftlaan 21
Penningmeester:	R.P. Machielse	Windvang 27
Leden:	K. Majoor, G. Jansen, G.H. Machielse	
Ere-leden:	J. Verwaal en W.J.A. Visser	
Leden van verdienste:	A.Boersen-de Jong, J.Goes, F.J.J. de Gooijer, N.J.J. de Jong, H.E. Klein, R.P. Machielse, G. Nieuwenhuizen-de Jong en H. Rigter	

Opmaak/beeldbewerking: Ton Hartong

Niets uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

Redactieadres: Brinklaan 4/A 1261 ER Blaricum

E-mail: Redactie@histkringblaricum.nl

ISSN 1878-8858

Voor u ligt het najaarsnummer van ons periodiek de “Deelgenoot” waarin weer tal van zaken de aandacht vragen. Allereerst het logo. In de twee voorgaande nummers hadden we op de eerste pagina ons nieuwe logo staan met de verwrouwe Blaricumse korenbloem en de kleuren van de Noord-Hollandse provincievlag. Achteraf bekeken vonden we het geheel iets te schreeuwerig en we vonden ook dat de kleuren te veel associaties wekten met de nationale vlag van Roemenië. Onze vormgever Ton Hartong heeft een en ander verfijnd en u kunt op de eerste pagina het resultaat zien. De korenbloem is gebleven, maar de provinciekleuren zijn in minimale vorm verschoven naar de linkerkant en de rest is in blauw weergegeven. Zo zie je maar weer dat een nieuw logo niet even tussen neus en lippen door gemaakt kan worden.

Contributie

Bij het verschijnen van dit nummer zijn er nog 61 leden die hun contributie (minimaal € 13,50) tot op heden niet hebben voldaan. Er zijn zelfs een paar leden bij die de contributie van 2010 over het hoofd hebben gezien. Dat is jammer, vooral voor de vereniging. We staan aan de vooravond van grote uitgaven in verband met ons 30-jarig bestaan (waarover verderop meer). Afgezien van de jaarlijkse reserveringen moet er extra geld gereserveerd worden voor dit jubileum. Dus... als u de herinneringsacceptgiro vindt in dit nummer, aarzel dan niet en maak snel het verschuldigde bedrag over op onze rekening zodat we weten hoe we er aan het eind van het jaar financieel voorstaan.

Tentoonstelling

Tijdens de atelieldagen op 10 en 11 september jl. bezochten bijna 400 personen de succesvolle expositie van schilderijen en sculpturen van de kunstenaar Cees Wijsman. Het werk dat te bezichtigen was tot en met 4 november trok na de atelieldagen ook nog redelijk veel belangstelling. De expositie verhuist nu naar revalidatieoord “De Trappenberg” te Huizen waar u vanaf 25 november de werken weer kunt bewonderen. Nu is er tot half april 2012 een expositie van schilderijen, voorwerpen en geschriften die we recent als nieuwe aanwinsten ontvangen hebben. Vanaf 1 februari 2012 worden de foto's van de “Dag van het Werkpaard” eraan toegevoegd.

Filmavond

De filmavonden op 27 oktober en 9 november werden erg goed bezocht. De avond begon met de vertoning van de film “Nostalgisches Gooi” waarna we een film zagen over de ingebruikneming van gemeentehuis “Nederheem” in 1974. Je ziet hoe de gouden sleutel van het gemeentehuis op Torenlaan 20 door de kinderen van de beide lagere scholen gebracht wordt naar Torenlaan 50. Ook zie je impressies van toespraken van een aantal hoogwaardigheidsbekleders. Daarna werden beelden vertoond van de feestavond in de grote tent op het Oranjewei-tje. Willem Duys verzorgde destijds met tal van Blaricumse artiesten een geïmproviseerde “Vuist” inclusief de overbekende goudvissenkom. Hilarisch daarbij was het optreden van cabaretier Henk Elsink. Na de pauze werd een filmpje vertoond over oud politiemann Klaas Wilting die in zijn jonge jaren graag boer wilde worden. Te zien was hoe hij een dag op de boerderij doorbracht in gezelschap van Nico de Jong, Cees Bakker en Bud de Gooier. De avond werd afgesloten met een film over het 100-jarig bestaan van het Vitusgebouw. Al met al waren beide avonden weer zeer geslaagd.

Bibliotheek Laren Blaricum

Zoals u allen weet is in de nacht van zondag 13 november de Bibliotheek Laren-Blaricum volledig verwoest ten gevolge van de brand bij de houtzagerij van Van Dijk in Laren. Buiten de vele boeken van allerlei aard is ook de geschreven geschiedenis van Blaricum verloren gegaan. In de meeste gevallen boeken die in kleine oplagen zijn gedrukt en al geruime tijd niet meer te verkrijgen zijn.

Hierbij doen we een oproep aan een ieder die boeken over Blaricum in zijn bezit heeft om eens te kijken of de bibliotheek daar mee geholpen zou zijn. Als Kring zullen we alle uitgaven die bij ons in de verkoop zijn en alle Blaricumse geschiedenisboeken die we dubbel in ons archief hebben cadeau doen. U kunt eventueel uw boeken inleveren bij de Kring op de zaterdagen van 14.00-16.00 uur. Wij zullen ze dan op een later tijdstip overdragen aan de Bibliotheek Laren-Blaricum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Jubileum

Op 14 mei 2012 bestaat de Historische Kring Blaricum 30 jaar. Het bestuur wil deze dag vanzelfsprekend niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Het feest dat uitgebreid gevierd gaat worden, bestaat uit twee onderdelen. Op zondag 13 mei 2012 geeft het Byzantijns Kozakkenkoor uit Enschede een concert in de Vituskerk aan de Kerklaan. De aanvang van dit concert is 14.30 uur. Voor de pauze zingt het koor Byzantijnse kerkliederen en na de pauze worden Russische volksliederen ten gehore gebracht.

Het Byzantijns Kozakkenkoor uit Enschede geeft op 13 mei 2012 ter gelegenheid van het jubileum van de Historische Kring Blaricum een concert in de Vituskerk

Boekpresentatie

Het tweede onderdeel is de presentatie van het boek *“Heb je nog nieuws...?!”* geschreven door Frans Ruijter. De entree voor dit evenement is gratis. Het bestuur van de Kring raadt u aan 13 mei 2012 alvast in uw agenda te reserveren.

Iets over de inhoud

In deze “Deelgenoot” vindt u een persoonlijk artikel geschreven door Karin van de Raad over Achterom 3, de boerderij van Greet en Stef Nieuwenhuizen. In het vorige nummer hadden we geen ruimte meer voor het vervolg op het artikel over de Singel, vandaar dat we er nu mee doorgaan. Ook staat er weer wat genealogie in. Bovendien leest u een artikel van Frans Ruijter over politiman Broer en er is een bijdrage van Gerbe van der Woude. Op het laatste moment mochten wij ook nog een fraaie bijdrage ontvangen over de touwtrekploeg van Jacob Vos. Het bestuur wenst u veel leesplezier.

Achterom 3, de zoete inval

Blaricum, een prachtig groen dorp dat ik al fietsend met mijn vriendin Vera leer kennen. Op een verjaardag vertel ik enthousiast over de mooie oude boerderijen in het centrum, waarop mijn buurman reageert: “Daar woont mijn tante, aan het Achterom 3!” Hij vertelde hoe hij als kind daar heel veel heeft gespeeld in de grote tuin en in de boerderij. Als hij hoort dat ik af en toe schrijf voor de Historische Kring Blaricum, stelt hij spontaan voor om eens een bezoekje aan zijn tante Greet Nieuwenhuizen te brengen. Maar eerst laat ik mijn buurman aan het woord over zijn herinneringen aan tante Greet, oom Stef en de boerderij aan het Achterom 3.

Voorzijde boerderij Achterom 3

Als kind kwam ik regelmatig op Achterom 3. Dit was voor ons kinderen altijd een feest. Soms gingen we een dagje, maar ook wel eens langer. Tante Greet gaf je altijd het gevoel welkom te zijn. Met enige regelmaat bleven we logeren. De boerderij was een spannende plek waar je je als kind nooit verveelde.

Huub en Greet Nieuwenhuizen

De deel

Ik herinner me de poepdoos op de deel. Als kind een hele gewaarwording dat je een deksel op moest tillen en er dus niet doorgespoeld hoefde te worden. De deel was altijd het speelterrein van de kinderen. Er lagen genoeg spullen om je fantasie uit te leven. Zo weet ik nog dat er een scooter stond waar we met een helm op een flinke reis mee gingen maken. Er was altijd wel wat te beleven. Slapen deden we op de voorzolder. Het rook er altijd muf en stoffig. Er stond een aantal bedden en er lag ook een hoop ‘rotzooi’: als je een groot huis hebt, bewaar je veel zoals kleding en gereedschap.

Het voorhuis

Ik weet nog de tijd dat de moeder van tante Greet nog in het voorhuis woonde. Als we op visite gingen kregen we van haar meestal een blokje kandijnsuiker. Een feest was dat. Later, toen de moeder overleden was, werd het voorhuis de ‘nette kamer’. Daar zaten we niet veel maar erachter was een kamertje met heel veel

boeken. Niet dat die interessant waren om te lezen maar er waren veel reisboeken waarvan we vooral de plaatjes bekeken.

De keuken

Het leven speelde zich, net als nu, eigenlijk af in de keuken die naar mijn idee niet is veranderd. Daar werd gegeten en er stond een kachel waar in de winter ook op gekookt werd. 's Zomers ging de kachel naar de schuur en werd er gekookt op een gasfornuis. Als je kwam logeren werd er meestal wel iets lekkers gemaakt. Samen een cake of een appeltaart bakken. Dan moesten we eieren rapen in het kippenhok. Best spannend allemaal.

De tuin

Er moest ook gewerkt worden. Toen ik wat ouder werd hadden ze ook eenden en ganzen. Daar was een vijver voor gemaakt die schoongemaakt moest worden. Dan ging je met een paar te grote rubberlaarzen en een bezem aan de slag. Leuk

werk, met water spelen maar ik weet ook nog dat ik het vreselijk vond stinken. De tuin zelf was een waar paradijs voor kinderen. Daar kon je prima verstoppertje spelen of helpen met het werk: gras maaien, onkruid wieden enz.

Maar als we voor een dagje langsgingen werden er ook spelletjes georganiseerd. Zaklopen, veel “scouting-spelletjes”, soms een vuurtje maken en er werd altijd gezongen. Mijn oom Stef speelde op zijn mondharmonica en dan op een schaduwplekje in de tuin zingen.

Schuur en tuin Achterom 3

Ontmoetingsplaats

Achterom 3 was ook vaak een ontmoetingsplaats waar ik mijn neven en nichten zag. Ik weet nog dat ik er rond mijn dertiende op zaterdag vaak alleen naar toe ging. Eerst met de trein naar Hilversum en daarna met de bus naar Blaricum. Wat ik me ook nog herinner is dat er vaak kostgangers waren die er een kamer hadden.

Wat me altijd is bijgebleven is de geur in huis. Er is een periode geweest dat ik er minder vaak kwam, maar als ik na een tijd weer de keuken binnenstapte, kwamen er direct weer allerlei goede herinneringen naar boven en begon ik me toen pas te realiseren hoe leuk en fijn ik het er als kind heb gehad. Als ik kijk hoe het er nu is, valt me op dat er eigenlijk niets veranderd is. Je ben nog steeds welkom en de belangstelling voor ons en voor ons gezin vind ik wel heel speciaal. Kortom, tante Greet is een bijzondere vrouw die altijd zichzelf is gebleven.

Op bezoek bij Greet Nieuwenhuizen

Op een zaterdagmorgen in het vroege voorjaar is het zover. Mijn buurman en ik gaan op bezoek bij Greet Nieuwenhuizen. Het eerste beeld dat ik krijg wordt

gevormd door de rij bijenkasten in de tuin en de bloeiende krokussen waar de beestjes op af komen alsof het hoogzomer is. We worden ontvangen in de woonkeuken, een ruimte waar vroeger de melkwinkel gevestigd was. Het vertrek ernaast was de paardenstal.

Het huis is gebouwd in 1924 en mevrouw Nieuwenhuizen kwam er met haar ouders wonen toen zij vier jaar oud was. Daarvoor woonden ze op de Verbindingsweg in een boerderij die al lang is afgebroken. Op Achterom 3 stond eerst een andere boerderij waar de moeder van mevrouw Nieuwenhuizen is geboren. Deze was precies andersom gebouwd, namelijk met de achterzijde naar de straatkant toe. De ouders van Greet stammen allebei uit een boerenfamilie.

'Oude boerderij' (de boerderij voor 1924)

De Aartsvaders

Op die oude boerderij stond op de punt van het dak een driekoppig beeld uit de Romeinse tijd dat nu bij de Historische Kring te bewonderen is. Het huis had de bijnaam Huis van de Aartsvaders daaraan te danken. Greet kan zich de tijd nog

herinneren dat de oude boerderij werd afgebroken. Het beeld stond in de tuin en werd gebruikt als tafeltje om te spelen. Op een dag kwam er een man langs die het beeld wilde kopen. “Dat is goed, voor 2,50 en een sigaar”, zei Greet’s vader. Het beeld verhuisde. Stef Nieuwenhuizen, de latere echtgenoot van Greet, wilde het beeld later terugkopen van deze meneer. “Nooit, ik verkoop het niet”, antwoordde deze. Greet herinnert zich dat jaren later deze meneer belde: “Is je man thuis? Nee? Zeg maar tegen hem dat hij het beeld kan komen halen”. De zaterdag daarop belde hij weer: “Wil je man het beeld niet hebben? Hij is nog niet geweest.” Toen is Stef Nieuwenhuizen het beeld gaan halen met de kruiwagen. Greet was bevriend met de dochter van deze meneer omdat ze samen veel deden voor de Kankerbestrijding. Ze vroeg aan haar wat ze haar vader kon geven voor het beeld. Nog geen week later meldde de dochter dat het niet meer hoefde, haar vader was overleden, vrij onverwacht zo te horen. Het was alsof hij dit voorvoelde en dat hij perse wilde dat het beeld weer terugkwam op Achterom 3.

De Aartsvaders

Gemengd bedrijf

De familie Nieuwenhuizen voerde op deze boerderij een gemengd bedrijf: er was landbouw en er waren 15 melkkoeien, voor die tijd een groot aantal. Greet moest als kind wel eens meehelpen als het hooi binnengehaald moest worden. In oogsttijd was het de gewoonte dat de boeren en hun familie elkaar hielpen. In 1952 veranderde dit allemaal. De broer van Greet nam het bedrijf over en de koeien maakten plaats voor een melkwinkel. Je mocht in die tijd niet tegelijkertijd een winkel exploiteren en koeien houden.

Greet heeft zelf ook melk gevent langs de deuren, tot de oorlog. Toen kwam de melk op de bon. Na de oorlog wilde ze dit werk niet meer doen en nam haar broer het over en vestigde dus de melkwinkel. In 1954 trouwde Greet met Stef Nieuwenhuizen en zij gingen in Baarn wonen. Acht jaar later ging Greet’s broer

verhuizen en kwam Greet met haar man weer in haar ouderlijk huis wonen, ook om haar moeder gezelschap te houden. Er werd het een en ander verbouwd, boven kwamen slaapkamers, Greet en Stef woonden achter en haar moeder woonde voorin de boerderij.

School

Greet ging naar de katholieke lagere school, de Bernardusschool. Vandaag de dag wordt deze school gebruikt als gemeentehuis van Blaricum voor een beperkt aantal diensten in aanvulling op het gemeentehuis in Eemnes. Daarna volgde zij een opleiding voor coupeuse.

Scouting

Voor de oorlog was Greet reeds werkzaam als leidster bij de Katholieke Jonge Meisjes in Blaricum. Na de oorlog werden de diverse jeugdleiders bij elkaar geroepen door de kapelaan. Er vond een reorganisatie plaats en de jeugdleiders mochten kiezen waar ze wilden werken. Greet koos voor de in Blaricum nieuw opgerichte padvinderij, dus voor de jongens in plaats van meisjes. Er waren welpen (7 – 11 jaar) en de verkenners (11 jaar en ouder). Dit werk deed Greet tot 1954 toen ze trouwde. Daarna is zij nog wel een paar keer meegegaan met een kamp, omdat zij de juiste papieren had om zo'n groep te begeleiden.

Ereburgeres van Blaricum

Greet heeft veel voor de Blaricumse gemeenschap gedaan. Zij werkte mee aan de Kankerbestrijding, de Nierstichting en begeleidde ouderentochten. Toen de bejaardensoos dertig jaar bestond, werd zij geëerd met de penning 'Ereburgeres van Blaricum'. De penning is gemaakt door Bob Anink, met symbolen erop: het boek en de pen staan voor de schrijvers, het palet voor de schilders en de ploeg voor het agrarische karakter van Blaricum en de noten voor de muziek. Greet was, evenals Stef haar man, ook erelid van verdienste voor de Historische Kring, omdat zij veel gedaan heeft in de Klederdrachtengroep.

Greet heeft Blaricum natuurlijk zien veranderen in de loop der tijd. In haar jeugd waren er nog veel boeren, vandaag zijn de agrarische activiteiten nihil. Melkvee is er helemaal niet meer. Er is nieuwbouw bijgekomen, net als in ieder dorp. De contacten zijn wat minder geworden, maar zij heeft nog elke dag bezoekers. Op dit moment is de 'bijenman' aan het werk in de tuin.

Bijen

Greet is gediplomeerd imker, evenals wijlen haar man Stef is geweest. Ze houdt zich zelf niet meer bezig met de imkerij, maar op dit moment is wel ‘de bijenman’ aan het werk met de kasten. Deze plek bij Achterom 3 is zeer gunstig vanwege de vele krokussen die in het voorjaar de stuifmeel leveren voor de bijen. Greet herinnert zich wel dat het zwaar werk was, zeker toen er alleen nog zware houten kasten werden gebruikt. Er waren drie soorten honing: kruidhoning, lindebloesemhoning en de kostbaarste is de heidehoning.

Bijenkasten

Die laatste soort is erg stijf en moet herhaaldelijk bewerkt worden om hem vloeibaar te krijgen. Op de foto's zien we de schouw in de voorkamer, de tegels zijn door Stef Nieuwenhuizen zelf vervaardigd. Op de linkerkant is een afbeelding van een imker te zien.

Schouw voorkamer

Tegeltafelau imker

De zoete inval

Een mooi vervolg op het honingverhaal. Mijn buurman Huub haalt nog eens zijn herinneringen op aan zijn jeugd toen hij heel vaak op deze boerderij speelde, in de grote tuin, de schuur en wat toen nog de deel was, een waar paradijs voor kinderen. Niet alleen de neefjes en nichtjes waren welkom op de boerderij, maar alle Blaricummies, van jong tot oud en van rijk tot arm waren en zijn altijd welkom bij Greet Nieuwenhuizen. De deur staat altijd open voor iedereen, voor de burgemeester en de oud-Blaricummies of ze nou katholiek, protestant of zonder geloof zijn. En als je aanklopt, kom je automatisch in de keuken terecht waar koffie wordt gedronken en bijgepraat. De woonkamer wordt eigenlijk alleen gebruikt voor tv kijken. “Hier in de keuken staat een praktische tafel en je hebt alles bij de hand”, verklaart Greet de gewoonte om altijd in de keuken te zitten. De adresnaam “Achterom” doet alle recht aan deze prachtige boerderij.

Karin van der Raad-Doornik

Actie – Reactie - Errata

Vanwaar deze rubriek? Ik zal proberen het u uit te leggen. Na het lezen van de “DEELgenoot” nummer 66 wilde ik eigenlijk gelijk reageren op wat onjuistheden. In dit geval een verkeerde tekst bij foto's (in mijn eigen verhaal).

Verder wilde ik ook reageren op het verhaal “Een onbezorgde jeugd in Blaricum” van Karin van der Raad-Doornik. Ik heb toen overleg gepleegd met Ron Machielse, u allen bekend, en samen kwamen we tot de conclusie dat er een rubriek zou moeten komen waarin eventuele reacties van lezers worden opgenomen. Duidelijk een rubriek om op positieve wijze te reageren en dus geen rubriek om kritiek te spuien. Met andere woorden een rubriek om verhalen te verbeteren, te completeren en/of meer informatie te verstrekken. Deze rubriek kan ook gebruikt worden om onbekende personen op foto's te identificeren of antwoord te geven op de vraag “waar was dat ook al weer” of “waar stond dat huis ook al weer”.

Heeft u op- en of aanmerkingen (in positieve zin) laat het ons weten. Publicatie hiervan is ter beoordeling van de redactie.

Ik geef nu gelijk maar de aftrap.

Deelgenoot 66, (Toen) een nieuw gemeentehuis.

Op bladzijde 1208 is bij foto 3 per abuis de naam Elsensohn opgenomen. Dit moet zijn de heer de Klerk, wethouder van de gemeente Blaricum. Op bladzijde 1210 dient de naam van de heer ir. B. Onkenhout vet te worden afgedrukt. Bij foto 11 op pagina 1210 staat de naam van de heer Honcoop, districtscommandant van de Rijkspolitie. Deze heeft wel gesproken, maar op de foto is de heer Honcoop te zien in het hoekje op zijn rug. De grote luchtfoto wordt getoond door adjudant Dodema en ondergetekende. Onderaan pagina 1210 dient de titel van het boek te worden gewijzigd in “gooise schilders” (ik ben nu toch bezig, vandaar ook een paar kleine wijzigingen). Op pagina 1217 dient de tekst onder de foto rechtsboven te worden gewijzigd in: “Ingang Nederheem ten tijde van Singer”.

Op de vraag hoe het kan dat er verkeerde namen bij foto's worden opgenomen kan een heel eenvoudig antwoord worden gegeven. In eerste instantie waren andere foto's opgenomen. De foto's zijn wel gewijzigd, de bijbehorende teksten niet.

Deelgenoot 66, Een onbezorgde jeugd in Blaricum.

Wijzigingen en opmerkingen van mijn kant wat betreft dit verhaal zijn de volgende: De tekst op pagina 1188 dient te worden aangepast. Dit is de oude brouwerij geweest aan de Torenlaan, waar W.G.F. Jansen van 1904 tot ca 1948 heeft gewoond. Het is de achterkant (Torenlaan 7) van het pand van Harm Kremer de Bloemist. Op pagina 1189 staat vermeld dat dr. Catz de kinderen van de Humanitaire school en in een kinderkuis van zuster Boeke de schaars geklede kinderen waarschijnlijk elke dag vanuit zijn huis zag. Naar mijn mening was de humanitaire school te Laren en het kinderkuis aan de Matthijssenhoutweg vanuit het huis van dr. Catz niet te zien. Ook al was er veel minder begroeiing en bebouwing. Het "kinderhuis" van zuster Boeke lag naast het pension van Tjerk Luitjes. Van de Torenlaan gezien aan de achterkant. Dat er een keer Cats is opgenomen (pagina 1185) laat ik maar zitten.

Gerbe van der Woude

Reactie C. de Klerk

Ook hij had dezelfde fout in Deelgenoot 66 ontdekt en schrijft:

Beste redactie,

Met interesse heb ik het vandaag binnengekomen periodiek van de Kring doorgenomen. Met name het artikel over de opening van het nieuwe gemeentehuis vond ik leuk. Echter viel mij bij de foto op pagina 3 op dat de schrijver in een van de personen op de foto de heer Elsensohn meent te herkennen. Volgens mij zijn hier mijn vader, Herman de Klerk, en mijn moeder met de heer Armbrust in gesprek. Hij staat namelijk ook op foto 7, lopend schuin achter de Commissaris van de Koningin, vermeld. Wellicht kunt U hier nog eens kritisch naar kijken.

Met vriendelijke groet,
Cor de Klerk

Een Spaanse reactie

Via e-mail ontvingen wij vanuit Spanje de volgende reactie:

Ik wil toch wel even kwijt dat ik weer enorm genoten heb van Deelgenoot. Het artikel over de plaatsbewijzen deed me echt aan vroeger denken. Ook wij hadden vaste plaatsen in de kerk (3e bank). En er was altijd een strijd gaande tussen ons kinderen en de ernaast zittende mevrouw om het knielkussentje. Dat pikte zij altijd in. Ik heb er nog “katholieke” knieën aan overgehouden! In het programma las ik dat Gerbe van der Woude een lezing gaat houden over architect Rueter. Jammer dat ik er niet bij kan zijn. Wij woonden ook in een huis van Rueter: Naarderweg 5. Ofschoon dat niet wordt genoemd in het boek “Blaricumse Landhuizen” bij de driehoek van de in opdracht van de Hervormde kerk gebouwde huizen. Mijn broer heeft jarenlang op de Merelhof gewoond in de Dr. Catzlaan. Ook van Rueter. Daar veel overeenkomsten met het huis aan de Naarderweg. De zwart-witte tegels op de vloer in gang en hal, De groene tegels rond de haard. De lambrisering in de kamer.

Laatst kwam ik op internet (Funda) ons buurhuis (nr.7) tegen. Dat stond te koop. En wat hebben ze dat verpest van binnen. Hopelijk gebeurt dat met “ons” huis niet als dat ooit wordt verkocht.

Zo maar een mailtje om de redactie en de medewerkers te complimenteren met het blad. Ik kijk er altijd weer naar uit.

Met (nog steeds) warme groeten uit Spanje,
Hans ter Meulen-Hendriksen.

Een “vluchtige” reactie

Loosdrecht, 11 oktober 2011

Geachte heer Vos,

Wij stellen het erg op prijs dat u zo attent was om ons de editie van “Deelgenoot” op te sturen waarin uw reportage over vliegles was opgenomen.

Het is altijd leuk om op deze manier als bedrijf aandacht te krijgen. Artikelen als deze worden door ons stevast in een daarvoor bestemde map opgeborgen en bewaard.

Nogmaals veel dank.
Met vriendelijke groet,
Free Lancelot
Marianne Toorenburgh

Boek Frans Ruijter *“Heb je nog nieuws...?!”*

Jan Rigter heeft gedurende 28 jaar (1972-2000) met grote regelmaat stukjes over Blaricum en zijn inwoners geschreven voor het dorpsblad “Hei en Wei”. De Historische Kring Blaricum heeft in 2001 een selectie van deze verhalen uitgegeven in het succesvolle boek “Dorpsherinneringen”. De oplage van 800 stuks was binnen de kortste keren uitverkocht.

Frans Ruijter

Na het overlijden van Jan Rigter in 2001 is Frans Ruijter, op aandringen van Adrie van Zon, begonnen met het schrijven van stukjes voor “Hei en Wei”. Ook deze stukjes gingen weer over Blaricum en zijn inwoners in heden en verleden. Inmiddels heeft hij er ongeveer 110 geschreven.

Het bestuur van de Historische Kring heeft gemeend om in het kader van haar 30-jarig jubileum deze stukjes, met toestemming van de redactie van “Hei en Wei”, uit te geven in het boek “Heb je nog nieuws?”. De titel van het boek komt u misschien vreemd voor. Zo vreemd is het echter niet want als je Frans in het dorp tegenkomt is zijn eerste vraag: “Heb je nog nieuws?”.

Het boek zal uit ongeveer 275 pagina's bestaan en wordt een eenmalige uitgave voorzien van een groot aantal illustraties waarvan vele in full color.

Voor de Kring is het een financiële krachtmeting. AH Blaricum, Stichting Promotie Blaricum, Makelaardij Van Gooische Huizen en het Coöperatiefonds van Rabobank Noord Gooiland hebben echter reeds hun financiële steun toegezegd. Het boek gaat € 24,95 kosten. Maar u kunt ook door middel van de bijgesloten folder intekenen op het boek. Dan betaalt u slechts € 19,95.

Het intekenformulier kunt u opsturen naar: Historische Kring Blaricum, Brinklaan 4a, 1261 ER Blaricum. Of u komt op zaterdagmiddag langs om het formulier af te geven. De koffie staat altijd klaar. Doet u dit wel vóór 20 april 2012 want dan sluit de inschrijvingstermijn.

Zorg dat u er snel bij bent want de oplage is beperkt!

Aanwinsten

In de periode juli-oktober zijn er weer een aantal leuke en interessante zaken bij ons terechtgekomen. Zoals gebruikelijk publiceren we dat in de “Deelgenoot”. Misschien heeft u ook nog ergens oude boeken, geschriften, foto's, nota's en/of voorwerpen die een welkome aanvulling op onze collectie kunnen zijn.

167 – J.P. Kleyn.

Ingelijste plaat met het liedje
“Ons Blaricum”.

168 – Mevrouw Geervliet.

Verslag van de opgraving van het
huis “Ruysdael”

169 – D. Jonkers. Wandel- en rijwielkaart Laren/Blaricum

170 – Mevrouw Majoor-Raven.

Diverse bidprentjes

171 – Henk van der Veen.

1 Schildersbrander, 1 schaar en
een (toeristen)verbanddoos

173 – Bep Majoor-Raven.

1 Ansichtkaart van het Paviljoen

174 – Joop Engel.

4 Foto's van Blaricum op canvas,
3 ingelijste ansichtkaarten op A3-
formaat, 1 collectebus, 1 glazen
plaatje “verkoop à contant”

175 – Els Schaapherder.

1 boekje over de Gooische Stoomtram

176 – Els Calis.

Diverse bidprentjes

177 – Mevrouw Geervliet.

1 Foto van het schoolreisje naar
Schiphol eind jaren vijftig met daarop
o.a. meester Ploeger, juf Wagenvoort
en juf Betzema

178 – Martha Wiegers.

1 Houten voorzittershamer van de KAB, diverse medailles van politieagent Broer, 1 boekje “Gebeurtenissen uit de oorlog”, 1 tijdschrift “Berlijn”

179 – Familie Majoor.

1 Kop en schotel met opschrift: “De Eerste Heilige Communie”

180 – Gerbe van der Woude.

1 Boekje 50 jaar tafeltennisvereniging “Vitus”, 1 sticker “The Flying Jumpers”, gemeente info 2002, documenten “Erfgooiersboom”, fotoboek over jubilea BVV’31

181 – Rien Post.

Geschriften Stichting Couleur Locale, geschriften over Marionettentheater Brugman

182 – Ellen Schöne-Mous.

CD met bidprentjes, 2 katechismusboekjes (Greet Borsen)

183 – Annie Albers-Borsen.

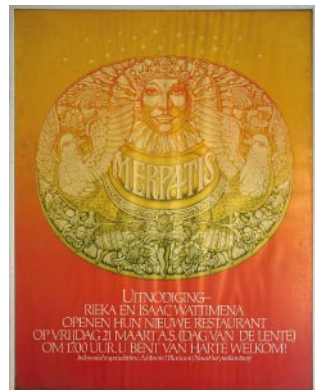
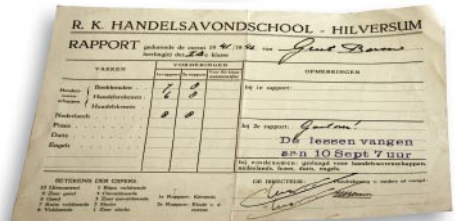
Diverse documenten “Stad en Lande”, 1 boekje leesbibliotheek “St. Vitus”, persoonsbewijzen en EHBO-diploma’s van Greet Borsen, rapporten Handelsavondschool en Statuten Onderlinge Brandverzekering uit 1955.

184 – Familie K. Nauta.

1 Ingelijste prent van restaurant Merpatis

185 – Familie Majoor-Raven.

18 Foto’s van het interieur van “Nederheem” eind jaren dertig.

Veldwachter Willem Broer

In elke gemeente in Nederland had je mensen die de orde moesten bewaken en Blaricum was daar geen uitzondering op. Om dat te bereiken werden er eerst nachtwachters benoemd. Voor Blaricum was dit was onder andere Jaap Vos, die ook koster was van de katholieke kerk en opa van onze huidige koster Henny Vos. De nachtwakers hadden hoofdzakelijk de taak in de nachtelijke uren alles in de gaten te houden. Daarnaast waren er veldwachters.

Later kregen we zowaar echte politie, niet zomaar politie, maar rijkspolitie. En nu anno 2011 hebben we wijkagenten en BOA's, Buitengewoon Opsporingsambtenaren. Of de laatste groep net zoveel weet van het reilen en zeilen van de gemeenschap als veldwachters en nachtwachters vroeger? Ik betwijfel het ten zeerste.

Aanstellingsbrief

Benoemd

Op 29 april 1919 werd Willem Broer door de commissaris van de Koningin, op voordracht van de burgemeester van Blaricum, benoemd tot veldwachter. Burgemeester van Blaricum was op dat moment Jonkheer H.L.M. van Nispen van Sevenaer. Hij was van 1913 tot 1922 zowel burgemeester van Blaricum als van Laren.

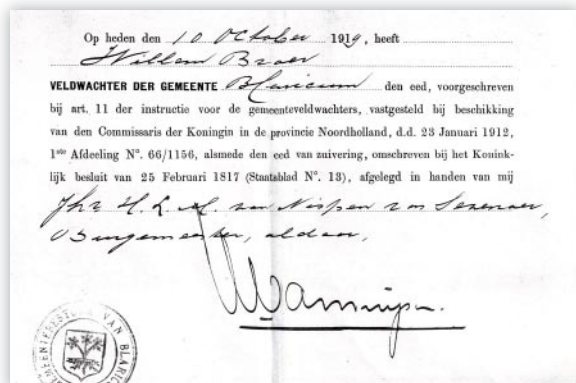
Opvallend is dat Willem Broer pas op 10 oktober 1919 de eed heeft afgelegd ten overstaan van burgemeester Jonkheer H.L.M. van Nispen van Sevenaer. Je kunt vermoeden dat dit pas plaatsvond na een "proeftijd" van een half jaar.

Op 29 maart van 1919 werd ook F. Jacobs benoemd door de commissaris van de Koningin. Hij kwam ter ondersteuning van veld-

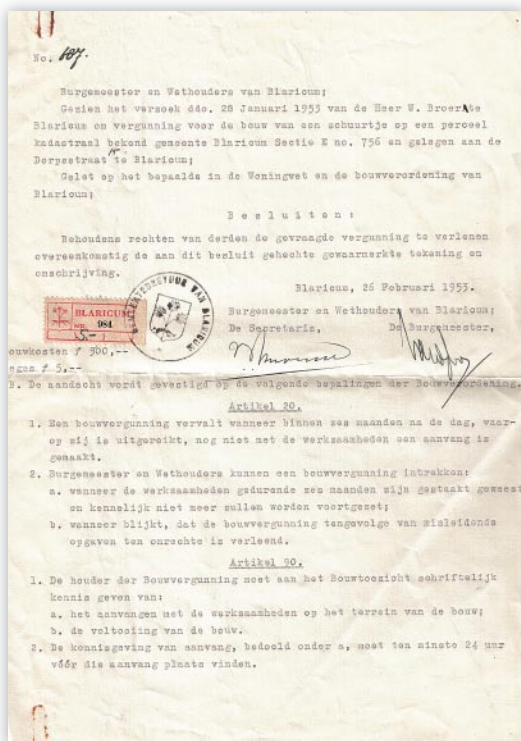
wachter J. Brandsma die al sinds 1898 in dienst was in Blaricum.

Huisvesting

Deze veldwachters moesten gehuisvest worden in Blaricum. In het gemeentehuis aan de Torenlaan 1 dat in 1918 in gebruik genomen was, was echter geen ruimte meer beschikbaar. Iets wat daarvoor in het oude gemeentehuis aan de Eemnesserweg 9 wel het geval was. Daar woonde veldwachter J. Brandsma in een gedeelte van het gemeentehuis.

De eedaflegging

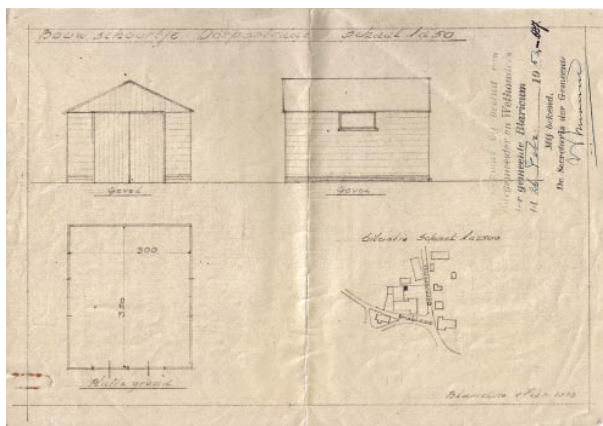
De bouwaanvraag voor een schuurtje

Daarom werd er naarstig uitgekeken naar andere mogelijke locaties. Zelfs werd er vanuit de gemeenteraad door wethouder Piepers op aangedrongen, om maar nieuwe woningen te bouwen. Hij vond dat als er een bestaande woning gekocht zou worden voor de veldwachters, dit de toch al grote woningnood alleen maar zou vergroten. In de raadsvergadering van 17 mei 1919 neemt de raad de beslissing om het pand van Mejuffrouw Piepers 'Blaricum 107A' (Brinklaan hoek Dorpsstraat) aan te schaffen voor een bedrag van 15.000 gulden. De verbouwingskosten bedroegen naar raming 4.000 gulden om het huis geschikt te maken voor dubbele bewoning. Het achterhuis kon dan later gebruikt worden

voor opslag van toekomstig gemeentemateriaal. In 1953 liet Willem Broer een schuur bijbouwen om tuingereedschap op te bergen (zie vergunning).

Lage Vuursche

Voordat hij naar Blaricum kwam, was Willem Broer werkzaam in Lage Vuursche. Toen hij op verzoek van zijn vrouw eens ging kijken naar de woning (Dorpsstraat 15) die ze zouden gaan betrekken, kwam hij dol enthousiast terug en riep uit: “Zo’n groot huis en een WC waar je makkelijk je fiets in kunt stallen!”. Dus er was voor het gezin Broer geen enkele twijfel om naar Blaricum te verhuizen.

Bouwtekening van het schuurtje

Beloning en werkzaamheden

In de gemeenteraadsvergadering van 2 juli 1920 werden na een korte discussie de salarissen van de politie vastgesteld. Om u een indicatie te geven hoe hoog die salarissen toen waren: W. Broer kreeg 2.200 gulden per jaar, J. Brandsma en F. Jacobs 2.000 gulden en nachtwacht J. Vos 23 gulden per week.

De werkzaamheden van de politie bestonden natuurlijk uit het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Wat dat betreft is het anno 2011 nog zo. Voorts uit het bestrijden van kleine criminaliteit, zoals inbraken en natuurlijk ook uit het beteugelen van stroperij. Met het verkeer waren er toen nog geen problemen. De enkele auto die er reed, parkeerde men wel op de juiste plaats en niet op plaatsen waar de voetganger er onoverkomelijke problemen mee had. Maar ook opvallende zaken kregen zij voor de kiezen. Zo meldt de kroniek van Blaricum dat op zondagavond 18 augustus 1920 familie van der Veen, per koets vanuit Hilversum op weg naar huis, op de Torenlaan werd aangevallen door drie Huizers. De gemeenteveldwachter Willem Broer was toevallig in de buurt en kwam meteen te hulp. Hij kreeg assistentie van rijksveldwachter Hissink die in de Engh het hulpsignaal van collega Willem Broer had gehoord. Twee van de verdachten

werden direct gearresteerd en de derde, die de benen had genomen, werd maandagmorgen door de politie van Huizen thuis opgehaald.

Op 21 augustus 1920 meldde de krant dat niet veldwachter Willem Broer, maar nachtwacht J. Vos de eerste assistentie had verleend. Zo zie je maar weer dat je negentig jaar geleden ook niet altijd op de pers kon afgaan.

Eigen ervaring

Willem Broer is in 1880 geboren en in 1945 met pensioen gegaan. Daar heeft hij nog 16 jaar lang van mogen genieten want in 1961 is hij overleden. Hij ligt begraven op de Algemene begraafplaats aan de Woensbergweg. De eerste vrouw van Willem Broer is jong overleden waarna hij hertrouwde met een zus van zijn eerste vrouw. Uit dat huwelijk zijn Henk, Jans en Marietje geboren.

Bij veel Blaricummies zijn zij nog wel bekend. Henk die ook jong is overleden en slager was, is altijd vrijgezel gebleven. Jans voer op een grote boot waar ze werkte als verpleegster. Op een onverwacht moment is zij echter overboord geslagen en verdronken.

Een paar jaar heb ik als kind naast de familie Broer, aan de Brinklaan 2 gewoond. Wat mij nog goed is bijgebleven (hoewel er altijd verschil zit tussen hoe je het

Dorpsstraat hoek Brinklaan in 1965

als kind beleefd hebt en hoe het in werkelijkheid gebeurd is) is dat hij een indrukwekkende man was. Eens waren wij in de voortuin onder de toen ook al grote kastanjeboom met een bal aan het spelen. De bal ging door onze ongecontroleerde balbehandeling door de toen nog zeer iele ligusterhaag. Iemand moest de bal toch halen en voordat ik het doorhad stond ik zonder het te vragen in de voortuin van de burens. Willem Broer

Pand Brinklaan 2/A en Dorpsstraat 15

zat op een stoel voor het huis. Toen hij me zag zei hij: “Dat gaat zomaar niet, kijk maar uit ik heb een geweer en daar kan ik heel goed mee schieten”. Dat goede raad toen duur was hoeft hier verder geen betoog. Als de “brandweer” dook ik door de heg en was weer heel snel op ons eigen territorium. Dat hij dit als grapje had bedoeld, hoorde ik jaren later pas van zijn dochter Marietje die met Henk Vermolen was getrouwd en aan de Angerechtsweg 5 woonde in het huisje ‘de Gors’. Dit huisje is nu van de Dooijewaard Stichting en wordt op het moment bewoond door Ruud Spil.

Voor het pand van kleine Gijs (Willem broer is de tweede van links)

Politie in het heden

Na Brandsma, Jacobs en Broer, zijn er nog veel politieagenten geweest. Post en Hols zijn wel de meest markante figuren geweest. Toen het rijkspolitie werd, kwamen er meer “dienders” op straat. Wie herinnert zich niet onder andere Looijen, Stein, van Rijn, Zumbrink, Petter, Prins en de Sain. Ze werden door iedereen gekend en zij kenden iedereen. Nu zie je bijna geen politieagenten meer in het dorp. Af en toe een wijkagent. Vaak zeggen we dat het vroeger beter was, maar in dit geval klopt dat zeker.

De medailles en erepenningen van Willem Broer

Frans Ruijter

Bronvermelding: verschillende feiten heb ik gehaald uit de kroniek van Blaricum van Henri Klein.

VOORTZETTING VAN HET MORGENNIEUWS
 TUDELIJK OFFICIEEL DAGBLAD VOOR LAREN BLARICUM EEMNES
 UITGEGEVEN BIJ DRUKKERIJ ATC OUDLAREN 9 LAREN N.H.

Z.K.H.PRINS BERNHARD
 IN BLARICUM.

Zooeven kwam ons het bericht ter oore, dat Z.K.H.Prins Bernhard eenige dagen geleden vertoefd heeft te Blaricum voor een bespreking met Generaal Coot, Majoor Borghouts en Majoor Jhr.Six van het Algemeen Hoofdkwartier der Binnenland-sche Strijdkrachten. De ontmoeting vond plaats ten huize van een der toegevoegde officieren van de B.S.Laren, in deze kringen bekend onder den schuilnaam "van Eindhoven", Eveneens hadden kort tevoren bij den Heer "van Eindhoven" de besprekingen plaats gehad inzake de wapenstilstand tusschen de Binnenland-sche Strijdkrachten en het Duitsche opperbevel van de bezettingstroepen. Deze werden gevoerd door Generaal Coot en Majoor Borghouts namens het Hoofdkwartier van de B.S., en Generaal Reichelt, den chef-staf van den Duitschen opperbevelhebber, Generaal Blaskowitz.

Wij hopen binnen enkele dagen in de gelegenheid te zijn, onze lezers over deze historische bijeenkomsten nadere bijzonderheden te geven.

Negen generaties Van der Heiden

Generatie I

HERMANUS BARTHOLOMEUS van der HEIDEN (*Herman*), geboren op 20 januari 1950 te Blaricum, het kerkelijk huwelijk vond plaats op 26 mei 1973 te Blaricum met **Sonja Yolanda Lucia Loman**, dochter van Johannes Wilhelmus Loman en Johanna Beek. Zij werd geboren op 27 december 1952 te Blaricum. Zij wonen op Singel 3. Herman is directeur van Aannemingsbedrijf Herman van der Heiden BV, een bedrijf dat zich bezighoudt met: Bestrating - riolering - grondwerk en sloopwerken en gevestigd te Blaricum.

Generatie II (vader)

BARTHOLOMEUS HENDRICUS van der HEIDEN (*Feep*), geboren op 22 december 1927 te Blaricum. Gehuwd, het kerkelijk huwelijk vond plaats op 24 augustus 1949 in de Heilig Hart-kerk te Hilversum met **Cornelia Johanna G. de Klerk** (*Corrie*), dochter van Bernardus de Klerk en Gerarda Jacoba Elisabeth van Deudekom, geboren op 20 maart 1928 Nederhorst den Berg. Zij wonen op Singel 7. *Eigenaar van een puinrecycling bedrijf van bouw-, sloop- en bedrijfsafval. Feep en Corrie vierden in augustus 2009 dat zij 60 jaar getrouwd waren.*

Generatie III (grootvader)

HERMANUS van der HEIDEN, geboren op 28 maart 1899 te Baarn, overleden op 30 maart 1976 te Blaricum. Hij trouwt op 29 januari 1924 te Blaricum met **Johanna Raven** (*Jansje*), dochter van Meeuwis Raven en Lijsje Calis. Zij werd geboren op 21 maart 1903 te Blaricum en overleed op 8 september 1984 te Blaricum¹. Manus was sloper van beroep. Zij woonden op Singel 7.

Generatie IV (overgrootvader)

HENDRIKUS van der HEIDEN werd geboren op 1 juli 1860 te Hoogland en overleed op 29 oktober 1943 aldaar. Op 19 april 1895 trouwde hij te Baarn met **Jannetje van de Brug**, dochter van Wilhelmus van de Brug en Elizabeth van Drie. Zij werd geboren op 22 juli 1860 te Hoogland en overleed aldaar op 29 maart 1944.

Generatie V (betovergrootvader)

HERMANUS van der HEIDEN (*Mannus*) werd geboren op 1 november 1816 in Hoogland en overleed aldaar op 10 mei 1874. Hij trouwde op 11 april 1849 te Hoogland met **Margaretha Schuuler** (*Grietje*), dochter van Albartus Schuuler en Anna Gerritse Dekker. Zij werd geboren op 4 juni 1821 te Hoogland en overleed aldaar op 9 mrt 1865 Hoogland. *Hermanus is één van een tweeling.*

Generatie VI (oud-vader)

GERRIT van der HEIDEN, gedoopt op 20 november 1783 te Hoogland en aldaar overleden op 20 november 1855. Trouwt op 9 februari 1816 te Hoogland met **Maria ten Have** (*Martje*), (*ten Haaf, ten Haven, ten Hagen*) dochter van Hermanus ten Haaf en Maria Rijkse. Martje werd geboren in 1788 te Hoogland en overleed eveneens te Hoogland op 2 november 1816. Dat is één dag na de geboorte van haar tweeling. *Vanaf deze schrijft men: "van der Heiden".*

Generatie VII (oud-grootvader)

IJSBRAND BASTIAANSE van der HEIJDEN, gedoopt op 18 december 1733 te Hoogland. Hij overleed op 1 september 1815 te Hoogland. Hij woonde op dat tijdstip op huisnummer 223

Wonend op de Vathorst onder het gerecht Emiclaar (1777,1786), trouwt op 5 november 1782 te Hoogland met **Anna Gerrits van de Geer**, dochter van Gert Gijsbertze en Teuntje Martense Weetering, geboren in 1751 Bunschoten, overleden op 3 oktober 1812 Hoogland.

Generatie VIII (oud-overgrootvader)

SEBASTIANUS STEVENSE van der HEIJDEN (*Bastiaen Stevensen*). Van Bastiaen weten we weinig meer dan dat het kerkelijk huwelijk met **Gijsberta Gijsberts van den Beek** plaats vond op 17 januari 1725 in de RK-kerk te Hoogland.

Generatie IX (oud-betovergrootvader)

STEVEN JANSEN van der HEIJDEN (*Stephanus Janze*), overleden op 21 mei 1726 Hoogland, getrouwd met **Aaltje Bastiaanse**. *De achternaam wordt regelmatig anders geschreven oa ook: van der Heide, van der Hijden.*

¹ Zie ook de stambomen Raven en Calis.

Terugblik in de tijd: Touwtrekken

De touwtreploeg van Jacob Vos.

Graag breng ik U een stukje Blaricumse nostalgie in herinnering omdat de, door de touwtreploeg genaamd Jacob Vos, behaalde wisseltrofee en wisselbeker overhandigd en geschonken werden aan de Historische Kring Blaricum.

Een touwtreploeg bestaat normaliter uit 6 personen, maar doordat deze

ploeg zo lang bestaan heeft, wisselden de deelnemers nogal eens en hebben er dus meer dan 6 personen meegewerkt aan het behalen van deze successen. Mede hierdoor ontstond het idee om de historie op te schrijven en zodoende te trachten niemand tekort te doen.

1961: Jacob Vos, Piet Heerschop en Bertus van den Bergh in actie.

Dit verhaal is dan ook tot stand gekomen na:

- gesprekken met de “vroegere” touwtreploegleden (in chronologische volgorde van deelname) Henk Heerschop, Piet Heerschop, Bertus van den Bergh, Jan van den Bergh, Herman Rigter, Riech Borsen, Bep Borsen, Kees Bakker en tot slot Tinus Post.
- raadpleging van de Gooi- en Eemlander en Laarder Courant de Bel
- het ophalen van herinneringen van de kinderen van Jacob Vos van hetgeen zij zelf hebben waargenomen en van hetgeen hij hun verteld had.

Het geheel werd opgetekend door Gerda Houweling-Vos.

Het moet in de zomer van 1957 geweest zijn dat Henk en Piet Heerschop, Bertus en Jan van den Bergh, Herman Rigter en Jacob Vos voor het eerst bijeenkwamen om, met een dik touw waarmee bij de gebroeders Heerschop altijd bomen gerooid werden, te gaan oefenen in het touwtrekken op “de grasplak”(dit was

het veldje aan de Melkweg tegenover nr.7). Gezamenlijk besloten zij dat Jacob Vos, "als oudste", benoemd werd tot leider van de ploeg. Voortaan regelde hij dus iedere inschrijving en moest ook altijd naar de jury voor het tossen om de plek waar getrokken ging worden. Bij de allereerste inschrijving werd de ploeg genoteerd onder de naam "Jac. Vos" en dit is tot en met de laatste deelname in 1967 zo gebleven. Helaas noteerde de jury altijd alleen de naam van de ploeg en werd er nooit genoteerd uit welke personen deze ploeg bestond. De mannen hadden ook met elkaar afgesproken dat de man met het lichtste gewicht vooraan het touw zou trekken en de zwaarste man achteraan. Deze taak was voor Jan van den Bergh, die het touw rond zijn middel sloeg en vervolgens het uiteinde aan de voorkant over elkaar heen draaide, waarna hij het voor zijn buik vasthield. De eerste deelname vond plaats op woensdag 21 augustus 1957 aan de Naarderweg en er deden dat jaar in totaal 8 ploegen mee, waaronder enkele damesploegen. (Deze damesploegen trokken gewoon tegen de mannenploegen.) De finale was een fanatieke strijd tussen de ploeg Jac. Vos en de ploeg Stad en Lande. De uitslag werd: 1ste groep Jac. Vos, 2de groep Stad en Lande, 3de groep Breur Raven, 4de groep E. Bakker.

1957: Voor Forebo aan de Langeweg. De eerste prijs bestond uit een halve liter jenever per deelnemer. Dat de heren dit waardeerden, blijkt wel uit de foto.

1962: V.l.n.r.: Jan van den Bergh, Riech Borsen, Henk Heerschop, Jacob Vos, Piet Heerschop, rug van Bertus van den Bergh.

In 1958 werd er voor het eerst een wisseltrofee voor de winnende ploeg ter beschikking gesteld door de Boerenleenbank Blaricum. Dit hield in dat de winnende ploeg de trofee 1 jaar lang in zijn bezit mocht houden, maar het komende jaar weer bij de nieuwe wedstrijden in moest brengen. Als een ploeg 3 achtereenvolgende jaren de trofee won, mochten zij deze definitief behouden. De wedstrijden vonden dat jaar plaats aan de Naarderweg op hetzelfde terrein als de kermis en er deden 4 mannen- en 2 damesploegen mee. (Sinds dat jaar trokken de damesploegen tegen elkaar en in 1958 won de BSV Handbal van de L(and) en T(uinbouw)meisjes. Of er voor deze damesteams toen ook voor het eerst een trofee of beker ter beschikking gesteld werd, is mij niet duidelijk¹.

De finale bij de mannen was wederom een strijd tussen de groep Stad en Lande en de groep Jac. Vos. De uitslag bij de mannen was: 1ste groep Stad en Lande, 2de groep Jac. Vos, 3de groep L. Vos, 4de groep A. de Jong.

¹ Misschien kan iemand daar nog eens onderzoek naar doen

Op 19 augustus 1959 werden de volksspelen voor het eerst gehouden op het terrein aan de Torenlaan naast het toenmalige gemeentehuis. (Het huidige “Oranje-weijsje”.) Binnen de ploeg van Jacob Vos vond de eerste wijziging plaats. Herman Rigter deed namelijk niet meer mee, maar Riech Borsen werd een waardig opvolger. Er waren dat jaar 13 deelnemende groepen aan het touwtrekken en de finale was de kamp tussen de groep van Lammert (Breur) Raven en Jacob Vos, die elkaar in kracht niets toegaven. Deze wedstrijd duurde zo lang dat na een kwartier alle 12 trekkers aan het eind van hun krachten waren en dus meer op de grond lagen dan aan het touw hingen, of laat staan rechtop stonden, maar niemand liet het touw los. Juryleden kwamen vervolgens sommeren dat men moest gaan staan, want anders zou iedereen gediskwalificeerd worden. In eerste instantie ging niemand staan, maar uiteindelijk stond een aantal trekkers uit de ploeg Jac. Vos tegelijk (als eerste) op en kon zodoende de tegenstander er doorheen trekken. Breur ging verhaal halen bij de jurywagen, waarop besloten werd dat alleen de medailles uitgereikt zouden worden en dat er geen winnaar zou zijn. Hiermee was Raven tevreden. Dit verklaart waarom de winnaar uit het

1964: Er wordt weer gewonnen...

1964: touwtrep ploeg Jacob Vos in actie

jaar 1959 op de trofee ontbreekt. In de Laarder Courant de Bel staat als uitslag vermeld: 1ste groep Breur Raven, 2de groep Jac. Vos, 3de groep Brandweer, 4de groep “Charley Chaplin”, 5de groep Toon de Jong, 6de groep RKBVV 2. Deze uitslag kan niet kloppen want er zijn meerdere trekkers uit de ploeg van Jacob Vos die een medaille uit het jaar 1959 in bezit hebben. Dit getuigt dat zij door de jury als winnaar betiteld werden.

Uit alle gegevens blijkt dat in de jaren 1960 tot en met 1962 er geen wisselingen van deelnemers plaatsvond, zodat de ploeg in die periode bestond uit: Bertus van den Bergh, Jan van den Bergh, Riech Borsen, Henk Heerschop, Piet Heerschop en Jacob Vos. Achteraf kun je hier goed spreken van “het winnende team”, want alle 3 de jaren kwamen zij met elkaar als winnaar uit de strijd. De finale in 1960 wonnen zij van de ploeg Toon de Jong, zodat de uitslag werd: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg Toon de Jong, 3de ploeg J. Krijnen, 4de ploeg Brandweer.

In de Laarder Courant de Bel van 1961 staat dat de ploeg van Jacob Vos de enige ploeg was die droog gebleven was. Dit moet betekenen dat in geen enkele wedstrijd één van de deelnemers uit deze ploeg onder de waterstraal door geweest is, dus hadden de tegenstanders dat jaar blijkbaar allen het nakijken. De uitslag van 1961 werd: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg Kees Bakker, 3de ploeg Cor Vos.

De deelname in 1962 liet veel machtsvertoon zien. Bij de allereerste wedstrijd trok de ploeg Jac. Vos meteen na het startsein de tegenstander door de waterstraal. Dit ging dus makkelijk, maar de finale tegen de ploeg LTJ werd een ander verhaal. Eerst werden er 2 mannen van de ploeg Jac. Vos door de waterstraal

getrokken, maar de mannen vochten zich centimeter voor centimeter terug en zo behaalden zij uiteindelijk de overwinning. De uitslag werd: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg LTJ, 3de ploeg Cor Vos en 4de ploeg Toon de Jong. Voor de ploeg Jac. Vos betekende dit het behoud van de wisseltrofee die uitgereikt werd door burgemeester Tydeman.

Alle mannen herinneren zich nog wel dat er soms wedstrijden waren, waarna zij na de deelname nog een aantal dagen met rode striemen op het lijf rondliepen. Beschermende kledingstukken zoals bijvoorbeeld een niergordel waren destijds nog niet aanwezig. Voor Henk Heerschop werd dit de reden om te stoppen met het touwtrekken nadat zijn zij door het touw tot bloedens toe opengeschuurd was.

In 1963 werd er door de Raiffeisenbank Blaricum een nieuwe wisselbeker ter beschikking gesteld. Er viel op 21 augustus héél veel regen. (De kermis is dat jaar zelfs met 1 dag verlengd wegens de slechte weersomstandigheden.) De ploeg trok ook dat jaar weer in de finale, maar moest hierbij zijn meerdere erkennen in de ploeg van Toon de Jong. De uitslag werd: 1ste ploeg Toon de Jong, 2de ploeg Jac. Vos, 3de ploeg “De Natneuzen”, 4de ploeg Kuhnico (uit Naarden).

In 1964 werd er een soort gelegenheidsteam opgesteld, bestaande uit: Kees Bakker, Piet de Boer, Bep Borsen, Riech Borsen, Jacob Vos en Jan Vos. De halve finale wonnen zij van de Brandweer. De finale tegen de ploeg van Cor Vos verloren zij. De wisselbeker en draagmedailles, gingen dus naar de ploeg van Cor Vos. De ploeg van Jacob Vos moest zich dat jaar tevreden stellen met een leuke fotoserie van die dag, waarop o.a. te zien is dat de regen soms met bakken uit de hemel kwam. De uitslag werd: 1ste ploeg Cor Vos, 2de ploeg Jac. Vos, 3de ploeg Toon de Jong, 4de ploeg Brandweer.

Na twee jaren waarin het tijdens de volksspelen geregend had, genoot men op woensdag 18 augustus 1965 weer eens van fraai zomerweer. Dat jaar gingen 8 herenploegen de strijd met elkaar aan. Bertus van den Bergh vervulde al enkele jaren de taak van spreekstalmeester, maar hij onderbrak zijn speakerfunctie om mee te kunnen trekken in de ploeg van Jacob Vos. In de halve finale versloegen zij wederom de Brandweer en de finale werd gewonnen van de “Vetkluivers”. De uitslag werd dan ook: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg “Vetkluivers”, 3de ploeg Toon de Jong, 4de ploeg Blaricumse Brandweer. Het begint eentonig te worden, maar ook het jaar 1966 liet men zien de sterkste te zijn. Er werd dan ook weer een team samengesteld uit op elkaar ingespeelde mannen.

Zoals op de bovenstaande foto (1966) te zien is, hebben v.l.n.r. Riech Borsen, Jan van den Bergh, Bep Borsen, Piet Heerschop, Jacob Vos en Bertus van den Bergh er zin in om er weer stevig tegen aan te gaan. Blijkbaar waren de gewichten van de mannen ten opzichte van elkaar wel gewijzigd, waardoor zij met elkaar van positie aan het touw gewisseld zijn. Het resultaat van die dag werd: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg J.P.J. (uit Naarden) en 3de ploeg Toon de Jong.

In 1967 kwam Jacob nog 1 man tekort, omdat Piet Heerschop niet mee deed. Hij vroeg Tinus Post om deze plek in te vullen, want hij wilde dit jaar toch wel

1967

1967, v.l.n.r. Jan v.d. Bergh, Riech Borsen, Tinus Post, Bep Borsen.

1967, v.l.n.r. Bertus v.d. Bergh, Bep Borsen, Jacob Vos, Tinus Post, Riech Borsen

erg graag weer meedoen. Per slot zat de kans erin dat zij wederom de wisselbeker zouden winnen en mogen behouden. Volgens Jacob hoefde Tinus alleen maar aan het touw te hangen, de rest ging dan wel vanzelf. Zo kwam het dat het team dat jaar bestond uit: Bertus van den Bergh, Jan van den Bergh, Bep Borsen, Riech Borsen, Tinus Post en Jacob Vos. De foto's laten zien dat er weer flink getrokken moest worden, maar het uiteindelijke resultaat werd er één dat er wezen mag.

Ook dat jaar was het mooi zomerweer en de mannen maakten het waar om de als favoriet geplaatste plek om te zetten in een winnende. De uitslag in 1967 werd: 1ste ploeg Jac. Vos, 2de ploeg Toon de Jong, 3de ploeg Cor Vos.

Voor de ploeg Jac. Vos betekende dit dat het hen gelukt was om 2 wisselbekers definitief in bezit te krijgen.

Burgemeester Tydeman reikte ook deze beker uit en deelde mee dat door de gemeente nog een extra prijs beschikbaar gesteld was, omdat het dat jaar het 10de jaar was dat touwtrekken in Blaricum plaats vond. Deze prijs bestond uit 12 porties poffertjes voor de winnende (dames en heren) ploegen. Ik neem aan dat de poffertjes in dank aanvaard zijn, maar de gemeente had wel een verkeerde

rekenom toegepast. In de kranten van 1954 staat vermeld dat de heer van J. van Campen (voorzitter van de Oranje Vereniging) blij was dat een onderbroken traditie om de volksspelen te houden op de laatste kermisdag in ere werd hersteld en de brandweer had de burgerij uitgenodigd om zich aan te melden voor het touwtrekken. Het touwtrekken in Blaricum vond dus al plaats in 1954. Het was wel het 10de jaar dat er als prijs een wisselbeker ingesteld werd.

Voor de touwtrekploeg genaamd “Jac. Vos” werd 1967 het laatste jaar van deelname, maar terugkijkend kunnen we stellen dat het een hele prestatie was om in 11 deelnemende jaren 8 keer als winnaar uit de strijd te komen.

Tot slot denk ik dat ik namens vele toeschouwers met terugwerkende kracht deze kanjers van mannen dank mag zeggen voor vele jaren mooie schouwspelen die zij ons getoond hebben.

De twee allereerst beschikbaar gestelde wisseltrofeeën voor het touwtrekken te Blaricum zijn dus vanaf nu in het bezit van de Historische Kring Blaricum. Wie weet volgen er nog meer.

1967, de winnaarsploeg

Van Furstner naar De Virieu Furstner

I. **Harmanus Johannes Furstner**, geboren op 11 december 1797 te Amsterdam, trouwt op 21 april 1826 te Zaltbommel met **Johanna Sabina de Virieu**, geboren op 22 augustus 1799 te Zaltbommel.

Harmanus was Commies bij het Departement van Financiën. Het geslacht de Virieu wordt beschreven in het Nederlands Patriciaat 1933.

Uit dit huwelijk:

II. **Hermanus Johannes Gijsbertus Furstner**, (zoon van I), geboren in 1833 te

's Gravenhage, trouwt op 15 april 1863 te 's Gravenhage met **Cornelie Christine Eugénie Virginie. Walker Cremer**, dochter van

Alexander Walker Cremer en Jacoba Frederica Maria Michel. Zij werd geboren op 1 december 1831 te Middelburg.

Hermanus had in 1863 bij zijn trouwen de rang van Eerst Luitenant bij het regiment Grenadiers en Jagers.

Uit dit huwelijk:

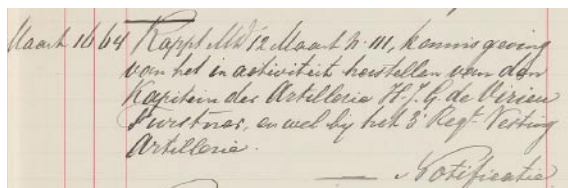
III. **Hermanus Johannes Gijsbertus Furstner**, (zoon van II), geboren op

22 juli 1865 te 's Gravenhage, overleden op 31 januari 1927 Naarden, trouwt op 14 december 1893 te 's Gravenhage met **Petronella Wilhelmina de Jong**, dochter van Arie de Jong en Neeltje Smit. Zij werd geboren op 28 januari 1873 te Kralingen.

Hermanus was in 1894 eerste Luitenant der Artillerie, later was hij Officier der Artillerie. Op 24 januari 1896 werd bij Koninklijk besluit toegestaan de naam:

“de Virieu” voor de geslachtsnaam Furstner te zetten en werd de geslachtsnaam dus; de Virieu Furstner. (zonder umlaut).

Uit dit huwelijk:

1. **Nellie de Virieu Furstner**, geboren op 3 november 1894 te Arnhem, *Kastanje-laan*, overleden op 2 april 1991. Nellie werd begraven op algemene begraafplaats De Woensberg te Blaricum.

In 1894 stond in haar geboortekte nog Furstner als haar achternaam vermeld.

In 1923 kochten de 2 zusjes (Nellie en Cornelia), die uit het buitenland kwamen, de Blaricumse molen aan de Tweede Molenvweg, voor een bedrag van f4500,-, van de laatste molenaar Jan Puijk. De dames wilden in de molen gaan wonen. Nadat zij een vergunning hadden ingediend om de molen te mogen verbouwen, waren ze alvast begonnen met de sloop van het gaande werk. Er waren al stukken rietdek verwijderd om er grotere ramen in te plaatsen. Het verzoek werd echter afgewezen. In het jaar 1923, het jaar dat De Vereeniging De Hollandsche Molen was opgericht, was juist het verzoek aan alle Nederlandse gemeenten verzonden, om alle molens zoveel mogelijk te behouden. Voor meer gegevens hierover zie: www.molenbase.org

Nellie de Virieu Furstner geportretteerd door Sophie Hirschmann in 1900

2. **Cornelia Christine Eugénie Virginie de Virieu Furstner**, geboren op 16 oktober 1895 te Arnhem, *Kastanjelaan*, overleden op 7 november 1977 te Blaricum. Zij werd, net als haar zusster later, begraven op de algemene begraafplaats De Woensberg te Blaricum.

Lange tijd hebben de zusjes gewoond op Singel 6.

3. **Hermance Ariette de Virieu Furstner**, geboren op 8 juli 1897 te Arnhem, overleden op 31 augustus 1927 te Davos, *Zwitserland*.

De zusjes De Virieu Furstner

Singellezing 2011 (deel 2)

Singel 3

Het huis werd in 1930 gebouwd door aannemer Willem de Gooier en werd in tweeën bewoond. In de ene helft woonde de familie Soutendijk en in de andere helft de familie Kemner. Volgende bewoners waren o.a. Henk van der Heiden en Mina Bakker. Weer later kwam de familie Loman er wonen, een gezin met acht

kinderen. Thans bewonen Sonja en Herman van der Heiden het huis al weer ruim 24 jaar. Aardige bijkomstigheid is dat Sonja nu bijna op dezelfde plek woont waar opa en oma (taatje Beek) destijds huisden in boerderij “De Del”. In de woning staat een prachtige schouw die gebouwd is door Willem de Gooier jr. Dus de zoon vervolmaakt het huis dat eens door zijn vader gebouwd is.

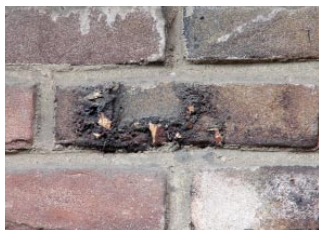
Singel 4

Dit huis is evenals Singel 6 en 8 gebouwd in de periode 1940-1941 als oudedagsvoorziening door aannemer Willem de Gooier, de oom van Jan de Gooier die op Singel 14 woont. De bouw van die huizen heeft geruime tijd stilgelegen. Bouwmaterialen werden namelijk gevorderd ten behoeve van de wederopbouw van de stad Rotterdam na het verwoestende bombardement in de eerste dagen van mei 1940. De huizen zijn later afgebouwd met gebruikmaking van sloophout.

Eén van de eerste bewoners waren de dames De Virieu-Fürstner. In 1920 hadden zij van de toenmalige exploitant J. Puyk de Blaricumse molen gekocht. Ze wilden de romp van de molen geschikt maken voor bewoning. Na negatief advies van de schoonheidscommissie weigerde het College van B en W een bouwvergunning te verstrekken. De molen werd uiteindelijk afgebroken in 1928. De dames, waarvan er één bevriend was met de dichter A. Roland Holst, hebben jarenlang op de Singel gewoond.

*De heer
Bakkers
wijst een
sinter aan*

Een zgn sinter

De heer E. Albers kocht het huis met de bedoeling er zelf te gaan wonen na het overlijden van de dames. Dat liet echter zo lang op zich wachten dat hij elders een ander huis kocht.

De familie Bakkers is nu ruim 10 jaar bewoner van het pand. Bijzonder is de steensoort. Door ongelijkmatige verhitting bij het bakken ontstonden er allerlei verschillende onregelmatigheden (sinters) aan de buitenzijde van de stenen. Oorzaak van het onregelmatige verhitten was het verkeerd stapelen in de oven. Tegenwoordig moet deze steensoort speciaal gefabriceerd worden.

Achterzijde met terras en schuur

Singel 5

Eerste bewoner van dit huisje, gebouwd na de tweede wereldoorlog, was de familie Rokebrand (rooie Toon en Jan de schilder). Jan Rokebrand was de eerste bewoner van verzorgingshuis “De Wingerd” (gesloopt in 2006). Het huisje waarvan de bovenverdieping uitgebrand is geweest, kende weinig goede sanitaire voorzieningen. Er was bijvoorbeeld nog een ouderwetse poepdoos. In 1969 kwamen Riek en Ab Elbers er te wonen. Zijn toenmalige werkgever Gerard Groenestein kocht het huis van de familie Rokebrand. Na 13 jaar kochten Riek en Ab het weer van Groenestein.

Ab heeft het hele huis min of meer gestript en weer mooi opgebouwd. In 1980 werd er een grote onderkelderde garage bijgebouwd.

*De bouw van
de onderkel-
dering van
Ab's garage
in 1986*

Singel 6

Dit huis, gebouwd in 1941, werd ondermeer bewoond door de familie van der Wiel. De huidige bewoonster is kunstenares Marianna Franken. Marianna maakt keramiek. Ze gaat uit van een onuitgewerkt idee, zodat alles nog mogelijk is en richt haar concentratie op de eigenschappen van het materiaal. Ze gebruikt de nodige vakkennis intuïtief. Uiteindelijk zorgt het stookproces nog voor onvoorziene effecten. Haar werk is te zien in Nederlandse en buitenlandse musea.

De garage voor en na de verbouwing

Marianne Franken in haar atelier

Tijdens de verbouwing van de garage tot atelier kwamen er verschillende soorten balken tevoorschijn. Van haar overbuurman Feep van der Heiden vernam ze dat deze afkomstig waren van het sloopbedrijf van Manus van der Heiden (zie Singel 4).

Ook in de winter een plaatje

Singel 7

Dit is het huis van Manus en Jans van der Heiden. Manus kwam uit Hoogland. Na eerst als boerenknecht te hebben gewerkt in Eemnes kwam hij daarna als sleper bij Dirk Vos terecht. Vervolgens werkte hij 5 jaar in ploegendienst bij de kalkzandsteenfabriek te Huizen. Aan de Bergweg werd begin jaren vijftig een stuk grond geveild, maar niet verkocht. Manus kocht het daarna uit de hand.

De gemeente Blaricum wilde de grond ook kopen, maar was helaas te laat. Manus stichtte er zijn sloopbedrijf en later het grondwerkbedrijf. Manus en de gemeente Blaricum gingen niet goed samen. Het was zo gezegd geen goed huwelijk. Eens zei

Singel 7 omstreeks 1930

een burgemeester tegen hem: “Als alle burgers slopers waren, was de gemeente Blaricum één grote rommel”. Waarop Manus de legendarische woorden sprak: “Als alle burgers burgemeester waren, hadden we niet meer te vreten”.

Het gezin van Manus en Jansje van de Heiden-Raven

Op de achtergrond de sloperij aan de Bergweg

Singel 8

Jarenlang werd dit huis bewoond door Henk Calis en zijn gezin. Henk had een verwarmingsbedrijf en was lid van de Blaricumse brandweer. Ook was hij de grote animator en spelletjesbedenker bij de volksspelen tijdens de kermisdagen. Alhoewel.... In zijn enthousiasme moest hij voortdurend afgeremd worden tijdens de plannenmakerij, anders zou geen enkele deelnemer aan de spelen zonder botbreuken of ander ernstig letsel de finish halen.

De kelder komt kant en klaar op een trailer aan en wordt met behulp van een kraan op zijn plaats gebracht

Sinds 2003 is de familie Boerboom de bewoner. Hun komst is niet geheel onopgemerkt voorbijgegaan. Regelmatig blokkeerden grote bouwkranen de Singel. Maar het huis is nu, weliswaar gemoderniseerd, weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Voorbeeld daarvan zijn de roetjes in de raampartijen. De achtergevel is eruit gegaan en er werd een groot onderkelderd stuk aangebouwd. De verbouwing werd bemoeilijkt door het hoogteverschil in het perceel.

De bouwkraan takelt de kelder op zijn plaats

Singel 8 na de verbouwing

Schaap Hollander

Burgemeester van Nispen van Sevenaerstraat 27 ~1251 KE ~ Laren NH
Telefoon 035 - 5334242 ~ Fax 035-5334242
www.schaaphollander.nl ~ makelaars@schaaphollander.nl
Marquette Schaap-Warmink ~ Gijs A. Jansen
Lid Nederlandse Vereniging van Makelaars

Café d'Ouwe Tak

Het café is de hele week geopend. Op woensdag t/m zondag
wordt voor u gekookt van 17.00 tot 21.30 uur.

Café d'Ouwe Tak:
Het café waar je óók kunt eten!

Eemnesserweg B13, 1261 HD Blaricum, 035-5314300, www.ouwetak.com

Heb je nog nieuws...?!

Wel en wee in Blaricum

door Frans Ruijter

Boek over Blaricummies. Over dagelijkse gebeurtenissen, lief en leed, belangrijke en minder belangrijke zaken gedurende de periode 2002-2011. Opgetekend en van commentaar voorzien door Frans Ruijter.

Steun de uitgave van het boek en teken in voor één of meer exemplaren.

Prijs bij voorintekening: € 19,95

Het intekenformulier is los bijgevoegd bij deze Deelgenoot. Intekenformulieren zijn ook te verkrijgen bij de Historische Kring Blaricum, Brinklaan 4a, 1261 ER Blaricum op donderdags van 20.00-22.00 uur en zaterdags van 14.00-16.00 uur. Voorintekeningprijs geldig tot 20 april 2012.

